

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

525. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 26 I 27 KWIETNIA 2017 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (UE) nr 560/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Bioprzemysłu”

[COM(2017) 68 final – 2017/0024 (NLE)]

(2017/C 246/03)

Sprawozdawca generalny: **Mihai MANOLIU**

Wniosek o konsultację	Rada, 21.3.2017
Podstawa prawna	Artykuł 187 i 188 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Decyzja Prezydium	28.3.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	27.4.2017
Sesja plenarna nr	525
Wynik głosowania	160/0/4
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES sądzi, że omawiany wniosek dotyczący zmiany rozporządzenia ma na celu poprawę przepisów rozporządzenia Rady oraz ich uproszczenie i ukierunkowanie na osiągnięcie celów Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Bioprzemysłu (Wspólnego Przedsięwzięcia BBI). Wniosek jest zgodny z pierwotnymi celami i z przepisami obowiązującymi w tym obszarze polityki.

1.2. EKES jest zdania, że Wspólne Przedsięwzięcie BBI ma na celu stworzenie synergii z innymi programami unijnymi w takich dziedzinach jak polityka spójności, edukacja, środowisko, MŚP i konkurencyjność, czy też polityka rozwoju obszarów wiejskich, a przy tym zwiększa krajowy i regionalny potencjał w zakresie badań naukowych i innowacji w obecnym kontekście strategii i polityk inteligentnej specjalizacji.

1.3. Komisja Europejska prowadzi stałą wymianę operacyjną z Konsorcjum bioprzemysłu (BIC), co przybiera formę przede wszystkim konsultacji i dyskusji dotyczących sposobu wnoszenia wkładu finansowego przez członków BIC. Omawiany wniosek dotyczący zmiany nie ma dodatkowych skutków innych niż te, które były przewidziane w pierwotnym rozporządzeniu Rady. Proponowane zmiany mają jedynie charakter techniczny, w związku z czym nie jest konieczne przeprowadzenie oceny skutków tej inicjatywy.

1.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że omawiany wniosek zmniejsza obciążenia administracyjne dla BIC w odniesieniu do jego roli pośrednika pomiędzy **członkami BIC, którzy są zobowiązani do wnoszenia wkładów finansowych, a uczestnikami projektów**. BIC nadal ponosi ostateczną odpowiedzialność za dostarczanie zagregowanych danych liczbowych dotyczących wkładów finansowych swych członków.

1.5. EKES przyjmuje z zadowoleniem zasadnicze doprecyzowanie pewnych elementów w nowym rozporządzeniu:

- możliwe będzie wnoszenie wkładu finansowanego na dwa sposoby: poprzez przekazanie ich z BIC do Wspólnego Przedsięwzięcia BBI (jak do tej pory) lub poprzez przekazanie ich bezpośrednio od członka BIC do beneficjenta projektu,
- rozszerzenie kategorii stron, które mogą wносить wkład finansowy (jednostek składowych BIC),
- utrzymanie zobowiązania do ogólnej kwoty docelowej,
- umożliwienie członkom BIC przekazywania informacji na temat wkładów finansowych wniesionych przez nich na poziomie projektu.

2. Uwagi ogólne

2.1. EKES uważa, że pojęcie bioprzemysłu wpisuje się w szerszej pojmowaną dziedzinę biogospodarki, definiowanej jako produkcja i wydobywanie odnawialnych zasobów biologicznych oraz ich przetwarzanie w produkty wytwarzane w oparciu o elementy biologiczne, takie jak środki spożywcze, pasze dla zwierząt czy bioenergia. Trzy czwarte powierzchni gruntów ornych UE jest wykorzystywane do tego celu i sektor ten, którego obroty wynoszą 2 000 mld EUR, zatrudnia od 17 do 19 mln Europejczyków. Przedsiębiorstwa oparte na wiedzy w ramach biogospodarki osiągają obroty rzędu 57 mld euro i zatrudniają około 305 000 osób (2009 r.).

2.2. W Europie biogospodarka może sprzyjać rozwojowi, tworzyć wartość dodaną oraz nowe, trwałe i godziwe miejsca pracy, znacznie zmniejszyć zależność od importu, jak najlepiej przyczynić się do efektywnego gospodarowania ograniczonymi, lecz odnawialnymi zasobami biologicznymi, a także w znacznym stopniu wspomagać rozwój handlu światowego.

2.3. Często obserwuje się, że na różnych poziomach konkurują ze sobą różne technologie i sposoby wykorzystywania zasobów biologicznych. Problem ten dodatkowo pogarsza ograniczona dostępność tych zasobów. Choć biogospodarka może znacząco przyczynić się do osiągnięcia celu ograniczenia efektu cieplarnianego powodowanego emisjami CO₂, co będzie miało korzystny wpływ na zdrowie publiczne, stwierdza się także szkodliwe skutki w postaci wzrostu emisji gazów cieplarnianych, którego oddziaływanie na środowisko nie należy lekceważyć.

2.4. Na europejskie ramy polityczne biogospodarki składają się rozdrobnione elementy kilku polityk sektorowych – rolnictwo, rybołówstwo, leśnictwo, klimat, gospodarka o obiegu zamkniętym i badania to dziedziny działalności objęte różnymi aktami ustawodawczymi i politykami sektorowymi⁽¹⁾.

2.5. W 2012 r. zainicjowano jednakże kompleksową strategię dotyczącą bioprzemysłu w celu zapewnienia pewnego stopnia spójności politycznej, ale wydaje się, że wciąż istnieją niespójności. UE zapewnia finansowanie działań innowacyjnych w obszarze biogospodarki za pośrednictwem programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” i szeregu innych instrumentów finansowania. EKES uważa, że należy zadbać o stabilność i spójność polityki w tej sprawie.

2.6. Komisja podkreśla w kilku komunikatach, że trzeba rozważyć ustanowienie **partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie bioprzemysłu** w formie inicjatywy technologicznej⁽²⁾.

2.7. Podstawę prawną omawianego wniosku w sprawie zmiany stanowią art. 187 i 188 TFUE. Państwa członkowskie nie są w stanie same podjąć stosownych działań; to UE może dokonać zmiany ram prawnych wspólnego przedsięwzięcia. Celem omawianego wniosku jest dostosowanie przepisów rozporządzenia Rady, tak aby umożliwić w praktyce członkom BIC wywiązanie się z ich zobowiązania do wnoszenia wkładu finansowego. Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności. Zmiana ta jest konieczna także z uwagi na fakt, iż nie było możliwości dokonania wykładni rozporządzenia Rady w taki sposób, aby umożliwić wnoszenie wkładu finansowego **na poziomie projektów**.

⁽¹⁾ Wspólna polityka rolna (WPR), strategia UE na rzecz lasów, wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb), strategia „Europa 2020”, plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, 50 sieci europejskiej przestrzeni badawczej i trzy inicjatywy w zakresie wspólnego planowania.

⁽²⁾ COM(2012) 60 final: „Innowacje w służbie zrównoważonego wzrostu: biogospodarka dla Europy”; COM(2014) 14 final: „Działania na rzecz odrodzenia przemysłu europejskiego”; COM(2013) 494 final: „Partnerstwa publiczno-prywatne w programie »Horyzont 2020«: ważne narzędzie służące do szerzenia innowacji i wzrostu gospodarczego w Europie”; COM(2012) 79 final: „Europejskie partnerstwo innowacyjne na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa”.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Na podstawie programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji Komisja Europejska przyjęła w 2012 r. strategię dotyczącą biogospodarki, która ma na celu zapewnienie spójności politycznej między różnymi odpowiednimi dziedzinami działania i odpowiadającymi im celami, zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE. Podejście to było konieczne w celu zwiększenia finansowania publicznego i inwestycji prywatnych w odniesieniu do biogospodarki. Opracowano modele partycypacyjnego zarządzania. Strategia ta zapewniła podstawę dla planu działania obejmującego 12 środków koncentrujących się na trzech głównych zagadnieniach:

- inwestycje w badania, innowacje i poprawa umiejętności,
- wzmocniona interakcja polityczna i zaangażowanie zainteresowanych stron,
- korzystne warunki dla rynku i konkurencyjności w ramach biogospodarki.

3.2. Przyjęte środki miały na celu doprowadzenie do połączenia sił zainteresowanych stron w dziedzinie biogospodarki, a także do powstania obserwatorium działań biogospodarczych, i sprzyjały powstawaniu nowych rynków dzięki opracowaniu norm, w szczególności w zakresie zrównowagości i trwałości, zapewniając w ten sposób bazę wiedzy niezbędną dla trwałej intensyfikacji produkcji podstawowej. Przewidziano dokonanie przeglądu i aktualizacji tej strategii w 2017 r.

3.3. Wniosek Komisji obejmuje zmianę techniczną obowiązującego dokumentu, tzn. rozporządzenia Rady (UE) nr 560/2014 w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Bioprzemysłu.

3.3.1. Wspólne Przedsięwzięcie BBI to organ, który ma za zadanie realizację partnerstwa publiczno-prywatnego, którego członkami są Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję, i Konsorcjum bioprzemysłu BIC. Wspólne Przedsięwzięcie BBI zostało ustanowione w celu realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej na rzecz bioprzemysłu do 31 grudnia 2024 r.

3.3.2. Z uwagi na trudności BIC z wnoszeniem swojego wkładu finansowego w sposób przewidziany w rozporządzeniu Rady, proponuje się wprowadzenie możliwości wnoszenia wkładów finansowych na poziomie projektu, oprócz istniejących sposobów wnoszenia go na poziomie programu. Rozwiązanie to jest w tej sytuacji skutecznym środkiem i służy osiągnięciu pierwotnych celów rozporządzenia Rady, umożliwiając członkom BIC wywiązywanie się z ich pierwotnego zobowiązania. Proponowane rozwiązanie jest podobne do rozwiązania przyjętego w przypadku Wspólnego Przedsięwzięcia IMI 2 (Wspólne Przedsięwzięcia na rzecz Drugiej Inicjatywy w zakresie Leków Innowacyjnych), które przewiduje, że członkowie inni niż Unia mogą wnieść wkład finansowy albo na poziomie programu, co zwykle robią fundusze powiernicze i organizacje charytatywne, albo na poziomie projektu, co zwykle robią podmioty gospodarcze. Zmiana ta nie jest częścią programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

3.4. Wspólne Przedsięwzięcie BBI ma na celu realizację partnerstwa publiczno-prywatnego, którego członkami są z jednej strony Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję, a z drugiej strony Konsorcjum BIC ustanowione na mocy rozporządzenia Rady (UE) nr 560/2014. Partnerstwo to dąży do realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej na rzecz bioprzemysłu, zgodnie ze statutem Wspólnego Przedsięwzięcia BBI, do dnia 31 grudnia 2024 r.

3.5. Artykuł 3 rozporządzenia Rady określa konkretnie wkład każdej strony Wspólnego Przedsięwzięcia BBI, wydatki administracyjne i operacyjne, które są dzielone i do których dochodzi nieustalona kwota odpowiadająca wkładowi niepieniężnym w realizację działań pośrednich (IKOP) oraz wkładom niepieniężnym związanym z realizacją działań dodatkowych (IKAA). Z interpretacji statutu wynika, że wkład BIC musi zostać wprowadzony do budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia BBI **na poziomie programu**. Jednostki składowe członków innych niż Unia, które uczestniczą w realizacji pośrednich działań związanych z finansowaniem, powinny bezpośrednio wnieść wkłady finansowe w działania pośrednie **na poziomie projektu**.

3.6. Wielu członków konsorcjum napotyka trudności dotyczące sposobu przekazania wkładu. Uważają, że wniesienie wkładu finansowego na poziomie programu jest nieopłacalne z handlowego punktu widzenia, ponieważ nie daje ono w zamian żadnej gwarancji korzyści (np. w odniesieniu do wyników projektów i związanych z nimi praw własności intelektualnej), a także ponieważ wniesienie wkładu na poziomie programu może prowadzić do sytuacji, w której jeden członek konsorcjum przekazywałby ten wkład swoim konkurentom. Proponuje się rozwiązanie alternatywne – **wnoszenie wkładu finansowego na poziomie projektu** – w którym wyniki projektu przynoszą korzyści uczestnikom, którzy wnieśli wkład finansowy. Procedura ta pozostaje bez uszczerbku dla interesów Unii. Należy chronić interesy biogospodarczych łańcuchów wartości, w tym MŚP, ośrodków badawczych i technologicznych oraz uczelni wyższych.

3.7. Wkład finansowy członków innych niż Unia musi spełniać następujące wymogi:

- wnoszenie wkładu finansowego na poziomie programu jest unikalną cechą Wspólnego Przedsięwzięcia BBI,
- obecny model Wspólnego Przedsięwzięcia BBI pozwala na wzmocnienie współpracy z funduszami powierniczymi i organizacjami charytatywnymi,
- ramy Wspólnego Przedsięwzięcia BBI powinny zostać dostosowane, aby ułatwić współpracę z przedsiębiorstwami.

3.8. W myśl omawianego wniosku członkowie BIC mogą nadal wносить wkład finansowy **na poziomie programu**. Oprócz tego trybu wnoszenia wkładu będą mieli możliwość przekazania wkładu finansowego bezpośrednio innemu uczestnikowi tego samego **projektu**, zgodnie z zasadami uzgodnionymi przez obie strony (umowa konsorcyjna) i z obowiązującymi ramami prawnymi [(przekazywanie środków finansowych od członków BIC do BIC) i (przekazywanie środków finansowych od członków BIC do beneficjentów projektów)] oraz zgodnie ze swoim ustawodawstwem krajowym i zwykłą praktyką księgową. BIC będzie odpowiedzialne za przekazywanie informacji, w ujęciu zbiorczym, na temat otrzymanych wkładów finansowych.

3.9. Wzór umowy o udzielenie dotacji Wspólnego Przedsięwzięcia BBI zostanie odpowiednio zmieniony. Należy zauważyć, że proponowana zmiana nie ma wpływu na ochronę praw podstawowych ani konsekwencji budżetowych. Uważa się, że zmniejszenie budżetu miałoby negatywny wpływ na środowiska akademickie i odpowiednie MŚP, ponieważ wkład Unii był zarezerwowany specjalnie na działania w zakresie badań naukowych i innowacji.

3.10. Zmienione rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Nie jest wymagany dokument wyjaśniający.

Bruksela, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego